

Eduskunnan suuren valiokunnan puheenjohtajalle, kansanedustaja Arto Satoselle

16.10.2018

Asia: Suomen EU-puheenjohtajakauden painopistealueet

Pakolaisneuvonta ry:n lausunto

Pakolaisneuvonta kiittää mahdollisuudesta lausua aiheesta.

Euroopan Unioni on lähes seitsemässäkymmenessä vuodessa kehittynyt taloudelliseen yhteistyöhön keskittyneestä yhteisöstä tiiviimmäksi poliittiseksi unioniksi ja yksittäisiä jäseniään suuremmaksi globaaliksi vaikuttajaksi. Vuosikymmenien aikana niin Unionin laajentumisessa kuin sekä lähialue- että kehitysyhteistyössä on painotettu demokratian, oikeusvaltion ja ihmisoikeuksien edistämistä.

Nämä arvot, joita aiemmin on voitu pitää koko Eurooppaa yhdistävinä ja jopa perustavanlaatuisena arvoperustana Unionille, ovat viime vuosina joutuneet selvästi uhatuiksi paitsi globaalisti myös Unionin sisältä käsin. Räikeimpiä esimerkkejä ovat tietenkin viime vuosien pelottava kehitys Unkarissa ja Puolassa, mutta yhtä lailla monien muiden jäsenmaiden, myös Suomen, toiminta esimerkiksi turvapaikanhakijoiden kohtelussa ja pyrkimyksissä rajoittaa heidän oikeuksiaan, on osoitus näiden arvojen nakertamisesta.

Suomessa on erityisesti vuoden 2015 poikkeuksellisen turvapaikanhakijamäärän säikähdyttämistä tehty lakimuutoksia, joilla on ilman asianmukaista harkintaa puututtu perustavanlaatuisiin oikeuksiin, esimerkiksi liittyen turvapaikanhakijoiden oikeusturvaan ja kansainvälistä suojelua saaneiden ihmisten perheenyhdistämiseen.

Oikeusvaltion näkökulmasta hyvin huolestuttavia ovat useat turvapaikanhakijoiden ja -hakijoina maahan tulleiden perus- ja ihmisoikeuksien toteutumisen kannalta merkitykselliset tiukennukset, jotka on tehty Maahanmuuttoviraston linjan- ja käytännön muutoksina, ilman lainmuutosta. Näitä ovat esimerkiksi turvapaikka-asioissa maalinjaukset ja näyttökynnyksen nostaminen; alaikäisille suojelun sijaan yksilöllisistä inhimillisistä syistä myönnetty

luvut ja lyhyet tai kielteiset jatkolupapäätökset, linjan kiristyminen perhesiteen myöntämisessä sekä muukalaispassin myöntämisen muutokset.

Tiukennuksia on perusteltu kustannussäästöillä ja tavoitteella tehdä Suomesta vähemmän houkutteleva maa kansainvälistä suojelua tarvitseville ihmisille. Näiden muutosten kokonaisvaikutukset perus- ja ihmisoikeuksien kannalta tulisi arvioida viipymättä ja ryhtyä korjaaviin toimenpiteisiin.

Suomen tulee EU:n puheenjohtajamaana nostaa EU:n perusoikeuskirjan mukaisesti ihmisoikeudet ja oikeusvaltioperiaate jälleen Unionin päätösten perustaksi ja osoittaa esimerkkiä omalla toiminnallaan.

Pia Lindfors
toiminnanjohtaja
Pakolaisneuvonta ry

